

Koronan maantiedettä

<https://doi.org/10.30677/terra.103387>

Pandemiat ovat maantieteellisesti kiinnostavia prosesseja, joten maantieteelliset seurat, alan laitokset ja yksittäiset tutkijat eri puolilla maailmaa ovat tarttuneet ripeästi covid-19-pandemian ja sen moninaisten seurausten kartoittamiseen ja analysointiin. Esimerkiksi *Political Geography*, *Tourism Geographies* ja *International Journal of Geo-Information* ovat jo julkaisseet teemanumeroita tutkimustuloksista. Muun muassa *Sustainability* sekä *Social & Cultural Geography* ovat esittäneet kirjoittajakutsut korona-aiheisiin erikoisnumeroihin. Maantieteen opettajia varten on muodostettu materiaalipankkeja, joiden aineistoa voidaan käyttää kouluopetuksessa. Eri maissa toimivista maantieteellisistä seuroista esimerkiksi *The Geographical Association* (GA) on julkaisut internetsivuillaan opettajille tarkoitetun, jatkuvasti päivittyvän koosteen koulutyöskentelyyn sopivista aiheista, jotka havainnollistavat samalla maantieteen merkitystä tieteenalana. Tämän materiaalipankin keväältä kuulostava esimerkki koskee pandemian muuttamaa suurkaupunkien äänimaisemaa. Kun taivas on hiljentynyt, voi kuulla linnunlaulua.

On odotettavissa, että korona tarttuu tavalla tai toisella myös *Terraan* – tai siis *Terra* koronaan. Teemanumeron kokoaminen riippuu siitä, missä määrin suomalaiset maantieteilijät tekevät aihepiiriin tutkimusta. Kiinnostavista tutkimuskysymyksistä ei ole puutetta, vaan pikemminkin

runsaudenpula. Esimerkiksi *Social & Cultural Geography* -lehden erikoisnumeroon pyydetään kirjoittamaan covid-19-pandemian vaikutuksista ihmisryhmien väliseen eriarvoistumiseen, lähi-suhdeväkivaltaan kodeissa, lasten ja nuorten sosiaalisiin suhteisiin ja toimintaan, kulttuurialan ahdinkoon ja muutoksiin, liikkumiseen ja liikkuvuuteen, yhteisöllisyyden ja naapuriavun uusiin muotoihin, luonnon ja viheralueiden merkitykseen pandemia-arjessa, kotieläimiin ja lajien välisiin suhteisiin, kodin merkityksiin, pakolaisten ja muiden kodittomien ahdinkoon sekä elämän viimeisten hetkien ja kuoleamisen maantieteellisiin kysymyksiin. Useat näistä teemoista ovat jo olleet esillä kotimaisessa mediassa, ja on odotettavissa, että myös maantieteen tutkijat tarttuvat niihin.

Koronan tuottama uutisvirta on nostanut esiin Suomen maantieteestä ja aluerakenteesta piiteitä, joihin on kiinnitetty suhteellisen vähän huomiota julkisessa keskustelussa ja myös alueellisen työnjaon tutkimuksessa. Esimerkiksi Lapin matkailubisneksen volyyymi konkretisoitui uudella tavalla, kun uutiset kertoivat pandemian jättäneen työtömiksi noin kymmenen tuhatta siperianhuskyä. Myös ulkomaisen työvoiman merkitys eri puolilla maata sijaitsevista yrityksistä on saanut aiempaa enemmän huomiota. Kausityövoimaa, jota käytetään erityisesti maa- ja metsätaloudessa ja puutarhatiloilla, tarvitaan eri puolilla puolella maata. Sen sijaan teollisuusyritysten vierastyövoima, jonka

testaaminen ja liikkumisen seuranta on ollut paljon esillä julkisessa keskustelussa, keskittyy parhaiten saavutettaville alueille kuten pääkaupunkiseudulle sekä Turkuun ja länsirannikolle. Vierastyövoiman varaan rakentuvan kasvun edellytykset eivät siis ole likimainkaan yhtäläisiä kaikkialla. – Covid-19-

pandemian poikkeusaika jättää useissa muissakin asioissa jälkiään siihen, millaisena tunnistamme tämän maan ja mitä siitä tutkimme.

MAARIT SIRENI,
Terran päätoimittaja